

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Ert dnr KN2023/03051
Vårt dnr R-2023-24

Malmö den 25 augusti 2023

REMISSVAR: Cirkulär hantering av textil och textilavfall

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, cirka 150 tillverkare, konsulter och entreprenörer aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sveriges årsmöte har fastställt ett antal ståndpunkter som är vägledande för Avfall Sveriges ställningstaganden och åtgärder för att utveckla avfallshanteringen och kommunernas roller.

Avfall Sverige anser att avfallshanteringen är en väsentlig del av samhällets infrastruktur och att avfallshanteringen ska ge god och behovsanpassad service för medborgare och verksamheter. Avfall Sverige anser att producenterna har ansvar för utformning av alla de produkter som sätts på marknaden och att avfallshierarkin följs.

Avfall Sverige anser att producenterna ska ha det fulla ekonomiska ansvaret för produkter som omfattas av producentansvar. Vidare anser Avfall Sverige att kommunerna ska ansvara för insamlingen av avfall från hushåll som faller under lagreglerade producentansvar och

att producenterna ska ansvara för återvinningen av avfall från hushåll som faller under lagreglerade producentansvar.

Avfall Sverige konstaterar att krav på separat utsortering och insamling av textilavfall, som sådana, ligger i linje med Avfall Sveriges generella ståndpunkter.

2. Sammanfattning

- Avfall Sverige välkomnar att regeringen föreslår generella krav avseende separat utsortering och insamling av textilavfall, så att kraven omfattar såväl verksamheter som hushåll.
- Det är viktigt att insamlingen för återanvändning av textilier inte äventyras. Avfall Sverige ser en risk för att storskalig textilåtervinning riskerar att textil som egentligen hade kunnat återanvändas istället går till återvinning. Av den anledningen behöver fungerande flöden som främjar återanvändning av textil fredas.
- Avfall Sverige vill redan nu framföra vikten av att regeringen inom EU verkar för ett väl och rätt reglerat producentansvar. För god effekt krävs bland annat lagstiftning om differentierade producentavgifter och effektiva sanktioner. Avfall Sverige instämmer i regeringens bedömning att det är olämpligt att införa ett producentansvar för textil innan ett förslag från Kommissionen har presenterats och förhandlats färdigt inom EU.
- En annan viktig fråga på EU-nivå är de förslag om förbud mot destruktions av osålda varor som bereds. Det är mycket viktigt att regeringen verkar för att textilier innefattas i sådana krav.
- Avfall Sverige avstyrker förslaget till avgränsning av vad som ska anses utgöra textilavfall. Avfall Sverige kan inte se att textilavfall från produktionen av textil innefattas i definitionen.
- Avfall Sverige välkomnar att det inte föreslås några servicekrav avseende insamlingen av textilavfall.
- På motsvarande sätt som avseende kraven på utsortering och separat insamling av bland annat bioavfall (jfr. 3 kap. 13-15 b §§ avfallsförordningen) anser Avfall Sverige att det är nödvändigt med dispensmöjligheter avseende regleringen av textilavfall.
- Avfall Sverige avstyrker förslaget om att kommunen ska lämna information till verksamhetsutövare avseende vikten av att hushålla med råvaror och energi genom att se till att textil återanvänds när det är möjligt.
- Om regeringen skulle stå fast vid förslaget om kommunalt informationsansvar för verksamheter anser Avfall Sverige att det inte är tillräckligt att hänvisa till kommunens möjligheter att ta ut avfallsavgifter med stöd av avfallstaxan utan i sådant fall behöver

staten finansiera ett dylikt informationsansvar via skattemedel.

Avfall Sverige anser att separat insamling av sådant textilavfall som inte utgör kommunalt avfall kan behöva följas upp genom förstärkta resurser till tillsynen.

- Avfall Sverige invänder mot den korta övergångstiden innan förslaget om ikraftträdande av kraven den 1 januari 2025. Avfall Sverige konstaterar att EU-kravet avseende separat insamling av textil har varit reglerat i avfallsdirektivet ett antal år och av den anledningen beklagar Avfall Sverige att det först nu år 2023 lämnas förslag avseende hur kravet ska implementeras.
- Avfall Sverige ifrågasätter regeringens bedömning att eventuella förändringar av renhållningsavgiften som hushållen ska betala blir begränsad mot bakgrund av att det inte föreslås någon hög servicenivå för insamlingen.
- Avfall Sverige anser inte att konsekvenserna för näringslivets ansvar för utsorterat textilavfall är tillräckligt utförligt beskrivna.
- Regeringen anger att nya affärsmöjligheter kan förväntas för secondhandbutiker, men också för verksamheter som erbjuder reparation av textilier eller som syr om plagg. Avfall Sveriges bedömning är att det kommer att handla om en marginell ökning av sådan verksamhet. Inte minst eftersom regeringen har beslutat om att ta bort den sänkta momsen på reparation. Kostnadsskillnaden mellan att köpa nytt och reparera jämnas därmed ut. Detta är olyckligt eftersom det just är tydliga ekonomiska incitament som, i kombination med reglering, kan leda till förändrade beteenden vad gäller konsumtion av textil och som är till förmån för den samlade miljö- och samhällsnyttan.

3. Generella kommentarer

3.1 Inledning

Avfall Sverige välkomnar att regeringen föreslår generella krav avseende separat utsortering och insamling av textilavfall, så att utsorteringskravet omfattar såväl verksamheter som hushåll och kommuner. Av miljö- och hälsoskyddsskäl och för den samlade klimat-, miljö- och samhällsnyttan är det viktigt att textilavfall i enlighet med miljöbalkens resurshushållningsprincip och avfallshierarki så långt som möjligt sorteras ut- och samlas in separat i syfte att så mycket textilavfall som möjligt ska kunna destinerats till återvinning genom i första hand förberedelse för återanvändning och i andra hand materialåtervinning.

Den allra högsta prioriteten är dock att så långt som möjligt förebygga textilavfall genom att bland annat återanvändning av textilier och att förlänga produkternas livslängd. Det är därför viktigt att insamlingen för återanvändning av textilier inte äventyras när krav på separat insamling och återvinning av textilavfall regleras.

3.2 Producentansvar

Eftersom ett producentansvar för textil bereds inom EU blir de nu föreslagna nationella kraven sannolikt endast tillämpliga i väntan på ett sådant producentansvar. Det är därför viktigt att den infrastruktur för insamling och återvinning som kommer att behöva byggas upp så långt som möjligt kan nyttjas även inom ramen för ett kommande producentansvar.

Det kan vara en utmaning i sig att etablera infrastruktur för separat insamling av textilavfall, men den stora utmaningen är att hitta tillräcklig kapacitet för materialåtervinning av insamlat textilavfall. Som jämförelse samlar många kommuner in plastavfall som inte utgör förpackningsavfall separat, men det kommunerna i många fall har svårt att få avsättning till materialåtervinning för den insamlade plasten. Det som skulle kunna skapa en bättre marknad för både plastavfall och textilavfall till återvinning är produktkrav avseende inblandning av återvunnen råvara samt ekodesignkrav. Avfall Sverige anser att detta kommer att vara nödvändigt för att säkerställa återvinningen även inom ramen för ett producentansvar för textil.

Avfall Sverige vill redan nu framföra vikten av ett väl och rätt reglerat producentansvar. För god effekt krävs bland annat lagreglerade krav avseende differentierade producentavgifter för producenter och importörer av textil, i syfte att främja de material och produkter som har minst miljöpåverkan och störst potential till resurshushållning och cirkularitet. Det krävs också effektiva sanktionsregler för bristande efterlevnad av producentansvaret. En annan aspekt är att Naturvårdsverket från början behöver tilldelas tillräckliga anslag för att kunna bedriva en effektiv tillsyn. När det gäller bla. producentansvaret för förpackningsavfall fungerar inte substitutionen till material som har minst miljöpåverkan idag. Naturvårdsverket uppger att verket inte har resurser för att bedriva en effektiv tillsyn. Ett aktuellt exempel är att en stor knäckebrödstillverkare har gått ifrån att använda papp till att använda plast för att innesluta sina varor. Att producentansvaret för plastförpackningar inte fungerat, visas tydligt genom de fortsatt ökande mängderna engångsplast av fossil råvara. När det gäller textilavfall behöver det finnas tydliga krav och incitament att förebygga avfall samt att substituera till lämpligare material.

När det gäller ett kommande producentansvar för textil ser Avfall Sverige det som en mycket viktig fråga att avstamp tas i de producentansvar som redan är reglerade. Om kommunerna även fortsatt ska ha en formell eller informell roll i insamlingen är det viktigt att producenternas finansiella ansvar för sådan insamling så långt som möjligt regleras med utgångspunkt i hur det kommunala insamlingsansvaret för förpackningsavfall är reglerat.

Ersättningsmodellen för det beslutade producentansvaret för fiskeredskap är reglerat på ett annat sätt än för producentansvaret för förpackningsavfall. Kommunerna har dessutom ytterligare en komplicerad ersättningsmodell för producentansvar för sådant avfall som städas upp i gaturenhållningen, en avtalsbaserad ersättningsmodell i egenskap av

uppdragstagare för insamling av elavfall vid återvinningscentralerna och en frivillig avtalsbaserad ersättningsmodell för insamling av fimpär.

Den administrativa belastningen för kommunerna har redan ökat och kommer även fortsättningsvis att öka betydligt med anledning av hur lagstiftaren valt att införa de olika producentansvaren. Det skulle vara ytterligare fördyrande och administrativt mycket belastande om det skulle bli ännu en modell för producentansvar vid en eventuellt kommunal roll för insamlingen av textilavfall från hushåll.

3.3 Förbud mot destruktion av osålda varor

En annan viktig fråga på EU-nivå är de förslag om förbud mot destruktion av osålda varor som bereds. Det är mycket viktigt att textilier innefattas i sådana krav. Det är också viktigt att förbudet mot destruktion även innefattar det led när textilier har sorterats ut för återanvändning, men där de av olika skäl sedan inte kan avsättas för återanvändning. Där behöver i första hand förberedelse för återanvändning och "re-make" komma i fråga och för att detta ska få effekt krävs det lagkrav som reglerar detta. Producenterna, inte kommunerna, måste ansvara för detta. Risken är att producenterna lämnar osålda textilier till handeln för återbruk (exempelvis näthandel), som lämnar vidare osålda varor till ideell sektor, som i sin tur lämnar vidare sina osålda varor som avfall till kommunerna. På det sättet kan den ohållbara textilhandeln fortsätta med fler steg, men med fortsatt ökande avfallsmängder som kommunerna måste hantera. Med ett ständigt ökande inflöde av textilier blir avsättningen en i praktiken omöjlig uppgift för kommunerna.

3.4 Dispensmöjligheter

På motsvarande sätt som avseende kraven på utsortering och separat insamling av bland annat bioavfall (jfr. 3 kap. 13-15 b §§ avfallsförordningen) anser Avfall Sverige att det är nödvändigt med dispensmöjligheter avseende regleringen av textilavfall.

Det är lämpligt att Naturvårdsverket ges ett bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från kravet på utsortering samt separat insamling av textilavfall i föreslagen 3 kap. 3 a och b §§ avfallsförordningen.

Utöver detta är det lämpligt att Naturvårdsverket ges ett bemyndigande att ge dispens från det ovan nämnda kravet på separat insamling.

Dessutom är det lämpligt att tillsynsmyndigheten ges bemyndigande att ge dispens från det ovan nämnda kravet på utsortering.

4. Specifika kommentarer

4.1 Avsnitt 2 Författningsförslag s. 4:

Föreslagen 1 kap. 4 § avfallsförordningen

Avfall Sverige avstyrker förslaget till avgränsning av vad som ska anses utgöra textilavfall. Avfall Sverige kan inte se att textilavfall från produktionen av textil innefattas i definitionen. Det är en viktig källa till textilavfall och den behöver också regleras som en del

av definitionen. Även om den inhemska produktionen av textil än så länge är liten förekommer den alltjämt. Avfall Sverige anser därför att en djupare analys behöver göras avseende regleringen av en definition av textilavfall oavsett om Kommissionens förslag till revidering av avfallsdirektivet skulle innehålla förtydliganden av vad som ska avses med textilavfall.

Det är också oklart vad som avses med textilavfall som utgörs av hemtextil. Innefattas exempelvis gardinerna på kontoret eller ej? Innefattas tält- och segeldukar?

Föreslagen definition innebär att textilavfall som inte innefattas i definitionen i 1 kap. 4 § avfallsförordningen kommer att belasta kommunens ansvar för textilavfall, som definieras som kommunalt avfall, och avfallsinnehavaransvaret enligt 15 kap. 11 § miljöbalken.

Föreslagen 3 kap. 3 b § avfallsförordningen

Avfall Sverige välkomnar att det inte föreslås några servicekrav avseende insamlingen av textilavfall. Fastighetsnära insamling lämpar sig generellt inte för textilavfall till följd av risken för uppkomst av fukt och mögel i insamlingen, vilket kan påverka förutsättningarna för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning. Risken är också att återanvändbara textilier i större utsträckning läggs bland textilavfallet, i stället för att lämnas för återbruk.

Föreslagen 3 kap. 3 c § avfallsförordningen

Avfall Sverige avstyrker förslaget om att kommunen ska lämna information till verksamhetsutövare avseende vikten av att hushålla med råvaror och energi genom att se till att textil återanvänds när det är möjligt. Det är i sin ordning, i enlighet med det kommunala ansvaret för kommunalt avfall enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, att kommunen lämnar sådan information avseende textil från verksamheter som genererar kommunalt avfall, men inte avseende annan textil från verksamheter.

Förslaget kräver dessutom finansiering, eftersom det inte är möjligt eller lämpligt att ta ut avfallsavgifter från hushållen med stöd av avfallstaxan för att informera tillverkningsindustri, grossister, sjukvård och andra verksamheter som ger upphov till avfall som inte ligger under kommunens ansvar (se 27 kap. 4 § 2 miljöbalken).

Avfall Sverige vill i sammanhanget lyfta behovet av en sammanhållen lagstiftning i fråga om kommunernas informationsansvar, vilken alltmer ter sig som ett lapptäcke.

Kommunerna är idag skyldiga att:

- *Lämna information till hushållen om avfallsförebyggande åtgärder*, 21 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall - d.v.s. ett generellt informationsansvar avseende hushåll;
- *Informera om hur privathushållen kan bidra till att mer konsumentelutrustning återanvänds och att mer konsumentelavfall förbereds för återanvändning*, 86 § 8 punkten förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning.

Avfall Sverige noterar att det rör sig om ett preciserat informationsansvar i 8 punkter för denna typ av produkter som riktas till privathushåll, som är ett mer begränsat begrepp än hushåll;

- *Årligen, från och med den 1 januari 2024, ta fram lättillgänglig information till hushållen och till de verksamheter som har valt kommunal insamling enligt 7 kap. 10 § om ... hur hushållen och verksamheterna kan förebygga förpackningsavfall, 6 kap. 16 § 3 förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar*". Här noteras ett preciserat informationsansvar med kommuniseringsplikt till producentansvarsorganisationerna, men begränsat till hushåll och vissa verksamheter.

Det nu föreslagna informationsansvaret avseende specifikt textilier, går längre i kommunernas informationsansvar till verksamheter än någon annan produkt-/avfallskategori. Ett alternativ vore att utöka statsbidragen till den kommunala energi- och klimatrådgivningen till att även omfatta rådgivning om avfallsförebyggande åtgärder (resursrådgivning).

Verksamhetsutövare har för övrigt ett eget ansvar att hålla sig informerad om lagstiftningens krav, exempelvis miljöbalkens resurshushållningsprincip och avfallshierarki, se 2 kap. 1-5 miljöbalken. Den som söker tillstånd till sin verksamhet ska dessutom själv redogöra för hushållning med råvaror och hur avfall ska förebyggas, se 22 kap. 1 § 2 miljöbalken (även om det oftast inte sker idag och inte heller granskas under prövningen). Information till dessa verksamheter sköts lämpligen av tillsynsmyndigheterna.

4.2 Avsnitt 6.1 Ansvar för textilavfall som är kommunalt avfall s. 9:

Avfall Sverige instämmer i regeringens bedömning att det är olämpligt att införa ett producentansvar för textil innan ett förslag från Kommissionen har presenterats och förhandlats färdigt inom EU.

4.3 Avsnitt 6.3 Krav på utsortering av textilavfall s. 11:

Regeringen anger att kravet på separat utsortering av textilavfall bör ställas på alla avfallsinnehavare, dvs. både hushåll och verksamheter. Genom föreslagen definition av textilavfall kan Avfall Sverige dock, som nämnts ovan, inte se att alla avfallsinnehavare träffas av kravet på separat utsortering.

Vidare anger regeringen att för att ställa krav på utsortering av textilavfall från annat avfall är det rimligt att det också finns ett insamlingssystem där avfallet kan lämnas separat. Avfall Sverige konstaterar att det avseende sådant textilavfall som kommer att träffas av kraven på separat insamling inte generellt finns etablerat system för separat insamling och att det kriteriet därmed alltså inte föreligger i dagsläget. Av den anledningen bör även andra flöden av textilavfall än de som föreslås definieras i 1 kap. 4 § avfallsförordningen också innefattas av krav på separat insamling. Det vill säga det kan inte heller för de flödena vara ett skäl för att textilavfallet inte ska sorteras ut att det inte finns något insamlingssystem i dagsläget.

4.4 Avsnitt 6.4 Krav på separat insamling av textilavfall s. 11:

Regeringen anger att ett krav på separat insamling bör omfatta alla som samlar in textilavfall. Eftersom kravet på utsortering träffar alla innehavare av textilavfall (i enlighet med föreslagen 3 kap. 3 a § avfallsförordningen) behöver det säkerställas att även de aktörer som inte får ett formellt ansvar enligt lagstiftningen samlar in textilavfall separat. Avfall Sverige anser att separat insamling av sådant textilavfall som inte utgör kommunalt avfall kan behöva följas upp genom förstärkta resurser till tillsynen.

4.5 Avsnitt 6.5 Krav på att främja återanvändning s. 12:

Regeringen anger att det finns en risk för att textil som kan återanvändas istället lämnas som avfall och att risken blir större om det är enkelt att lämna textil som avfall. Avfall Sverige instämmer i detta. Avfall Sverige ser också en risk för att storskalig textilåtervinning riskerar att textil som egentligen hade kunnat återanvändas istället går till återvinning. Av den anledningen behöver fungerande flöden som främjar återanvändning av textil fredas.

Ett problem med insamling av textil för återanvändning är dock att relativt stora flöden ratas i utsorteringen. För den textil som ratas behöver det säkerställas att möjligheten till förberedelse för återanvändning (kontroll, rengöring och reparation och re-make säkerställs) innan textilen döms ut, klassas som avfall och går till materialåtervinning.

Avfall Sverige ser en risk att textilflöden som i detaljhandeln och hos ideella organisationer går till tvätt, reparation och omdesign ("re-make"), klassificeras som avfall trots tydliga och säkerställda affärsmodeller för återbruk. Det kan fördyra och försvåra processerna – och därmed produktpriset - i onödan. Samtidigt måste illegal avfallsexport och dumpning under falska föregivanden om återbruk motverkas. För att klara denna utmaning behövs inte bara kompetent tillsynsvägledning och tillsyn samt effektiva sanktioner, utan framförallt att textiliernas värde ökar. Stora inflöden billiga nya produkter från ny råvara är det största hindret mot återbruk, återvinning och cirkulär ekonomi. Hur mycket kommunerna än informerar hushåll och verksamheter om värdet av återbruk, kommer en försumbar del av dem att köpa en tidigare använd textilvara, om de kan köpa en helt ny vara till halva det priset. För att komma till rätta med problemet med de stora mängder textil som blir avfall måste avfallsregleringen kombineras med reglering av produktionen och importen.

4.6 Avsnitt 6.6 Behandlingen av textilavfallet s. 13:

Eftersom kapaciteten för materialåtervinning av textilavfall är liten inom EU kommer det att bli en utmaning att få avsättning för separat insamlad textil för materialåtervinning. Avfall Sverige ser det som en viktig fråga att hållbara kedjor från insamling till återvinning byggs upp på så sätt att dessa sedan kan fortsätta att fungera inom ramen för ett producentansvar. Avfall Sverige för dialog med representanter för privata aktörer och kommer att fortsätta denna dialog.

4.7 Avsnitt 7 Ikraftträdande s. 13:

Avfall Sverige invänder mot den korta övergångstiden innan förslaget om ikraftträdande av kraven den 1 januari 2025. Flera för den samlade miljö- och samhällsnyttan viktiga beslut har fattats de senaste åren på EU-nivå och nationell nivå i relation till kommunens ansvar för avfall.

Med mycket kort omställningstid har kommunerna haft och har att hantera:

- Kommunalt ansvar för kommunalt avfall och annat avfall under kommunalt ansvar från och med år 2020,
- Spårbarhet för farligt avfall från och med år 2020,
- Kommunalt ansvar för returpapper från och med år 2022,
- Kommunalt ansvar för förpackningsavfall från hushåll och samlokaliserade verksamheter från och med år 2024,
- Fastighetsnära insamling av köks- och livsmedelsavfall från och med år 2024,
- Kommunalt insamlingsansvar för fiskeredskap från hushåll inom ramen för ett producentansvar från och med år 2025.

Avfall Sverige värdesätter att regeringen har en hög tilltro till kommunernas förmåga att implementera beslutade krav. Kommunerna gör och kommer att göra vad de kan för att implementera beslutade krav med utgångspunkt i givna förutsättningar, men det är en utmaning med korta övergångstider.

Avfall Sverige konstaterar också att EU-kravet avseende separat insamling av textil har varit reglerat i artikel 11 tredje stycket ett antal år och även av den anledningen beklagar Avfall Sverige att det först nu år 2023 lämnas förslag avseende hur kravet ska implementeras.

4.8 Avsnitt 8 Konsekvenser s. 14:

Kommuner

Regeringen anger att närmare 50 kommuner uppger att de samlar in textil och textilavfall separat från annat avfall på återvinningscentralerna och att denna insamling ofta sker i samarbete med olika välgörenhetsorganisationer. I detta sammanhang måste det göras åtskillnad mellan insamling av textilavfall och insamling av textil som inte har blivit avfall. Långt fler än 50 kommuner upplåter yta till välgörenhetsorganisationer för insamling av textil för återanvändning. Däremot är det färre som tillhandahåller separat insamling av textilavfall. Det har framför allt att göra med de utmaningar som finns att få avsättning för insamlat textilavfall för återvinning på marknaden.

Avfall Sverige anser inte heller att det är rimligt att kommunerna ska bygga upp egen kapacitet för textilåtervinning.

Som har framgått ovan avstyrker Avfall Sverige förslaget om att kommunen ska lämna information till verksamhetsutövare avseende vikten av att hushålla med råvaror och

energi genom att se till att textil återanvänds när det är möjligt. Utöver att Avfall Sverige inte anser att det är ett rimligt krav att ställa på kommunerna så får det också konsekvenser för kommunens kostnader då åtgärderna skulle behöva finansieras med avfallsavgifter med stöd av kommunens avfallstaxa.

Den s.k. finansieringsprincipen ska tillämpas då kommuner eller regioner genom t.ex. en statlig reform påförs nya obligatoriska uppgifter.

Vid tillämpning av finansieringsprincipen ska ett beräkningsunderlag av de förväntade kostnaderna av en reform tas fram av Regeringskansliet. Beräkningsunderlaget ska beredas med SKR. Beredningsunderlaget måste innehålla information om bl.a. kostnadsberäkning av förändringen i verksamheten, antaganden om förändrad volym och styckkostnadsuppgifter. Finansieringsprincipen bör tillämpas så att ett effektivt resursutnyttjande stimuleras, vilket innebär att det i vissa fall kan vara rimligare att beräkna effekterna utifrån en marginalkostnad i stället för en genomsnittskostnad.

Om regeringen skulle stå fast vid förslaget om det ovan nämnda kommunala informationsansvaret anser inte Avfall Sverige att det är tillräckligt att hänvisa till kommunens möjligheter att ta ut avfallsavgifter med stöd av avfallstaxan utan i sådant fall behöver staten finansiera ett dylikt informationsansvar via skattemedel.

Hushållen

Avfall Sverige ifrågasätter starkt regeringens ställningstagande att eventuella förändringar av renhållningsavgiften som hushållen ska betala bedöms bli begränsad med utgångspunkt i att regeringen anger att det inte föreslås någon hög servicenivå för själva insamlingen. Här förbises det föreslagna heltäckande kommunala ansvaret för textilavfall under kommunalt ansvar och där, utöver kostnader för insamlingen, även kostnader för återvinningen måste finansieras av kommunen. Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av textilavfall kommer att innebära nya och förväntat höga kostnader för kommunerna, som kommer att behöva finansieras via avfallsavgifter enligt kommunernas avfallstaxor.

Hushållen är redan belastade när det gäller debitering av avfallsavgifter till följd av flera nya krav som har införts på kort tid (se nedan avsnitt 7). Det finns en gräns för hur höga avgiftshöjningar som staten kan påtvinga landets kommunfullmäktige att behöva besluta om.

Avfall Sverige anser att regeringen behöver överväga statsbidrag till kommunerna, åtminstone när det gäller kostnaderna för återvinning av insamlat textilavfall intill dess att ett ekonomiskt producentansvar som innefattar återvinning är på plats.

Näringslivet

Avfall Sverige anser inte att konsekvenserna för näringslivets ansvar för utsorterat textilavfall är tillräckligt utförligt beskrivna. Regeringen anger att eftersom det inte föreslås någon förändring av vem som ska ha ansvar för insamling av textilavfall är den

övergripande bedömningen att förslagen inte innebär några större konsekvenser för de företag som producerar textilavfall.

Avfall Sverige instämmer inte i detta. Avfallsinnehavare till textilavfall som inte lyder under kommunalt ansvar behöver, förutom att finansiera separat utsortering av textilavfall även finansiera och säkerställa avsättningen till förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av det separat utsorterade textilavfallet. En näringsidkare som genererar textilavfall som till sin art och sammansättning skiljer sig från avfall från hushåll genererar annat avfall än kommunalt avfall och är i egenskap av avfallsinnehavare (jfr. 15 kap. 11 § miljöbalken) ursprunglig avfallsproducent och ansvarar för att säkerställa att det utsorterade textilavfallet genomgår en fullständig behandling i enlighet med avfallshierarkin (jfr. 15 kap. 11 a § miljöbalken). Det räcker därför inte att bara kontraktera en entreprenör utan den verksamhet som genererar textilavfall måste säkerställa en fullgod behandling.

Textilavfall som till sin art och sammansättning skiljer sig från hushåll utgör annat avfall än kommunalt avfall (jfr. 15 kap. 3 § miljöbalken). Avgränsningen av vilket textilavfall som inte utgör kommunalt avfall är mer komplicerad än att det endast handlar om textilavfall från grossistverksamhet och tillverkning. Naturvårdsverket har reviderat sin vägledning om kommunalt avfall och delvis ändrat ståndpunkt avseende vad som utgör kommunalt avfall. Den version av vägledningen från den 24 september 2021, som det hänvisas till är alltså inte den senaste versionen. För närvarande är det i viss mån oklart, med utgångspunkt i Naturvårdsverkets vägledning, vilket avfall som utgör kommunalt avfall.

Regeringen anger att nya affärsmöjligheter kan förväntas för secondhandbutiker, men också för verksamheter som erbjuder reparation av textilier eller som syr om plagg. Avfall Sveriges bedömning är att det kommer att handla om en marginell ökning av sådan verksamhet. Inte minst eftersom regeringen har beslutat om att ta bort den sänkta momsens på reparation. Kostnadsskillnaden mellan att köpa nytt och reparera jämnas därmed ut. Detta är olyckligt eftersom det just är tydliga ekonomiska incitament som, i kombination med reglering, kan leda till förändrade beteenden till förmån för den samlade miljö- och samhällsnyttan.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår chefsjurist Sven Lundgren,
sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 00.

Med vänlig hälsning,
Avfall Sverige



Lars Stjernkvist
Ordförande



Tony Clark
Vd